

Projekt AlpBioEco uporablja inovativne metode za spodbujanje trajnostnega razvoja v evropski alpski regiji in ozavešča o gospodarskem potencialu biogospodarstva.

RAZLOGI, ZARADI KATERIH SMO SE V PROJEKTU ALPBIOECO ODLOČILI OSREDOTOČITI NA VREDNOSTNO VERIGO ZELIŠČ

Trg Evropske unije je največji trg za začimbe in zelišča na svetu, kjer se uvoz iz držav v razvoju letno povečuje za 6,6 % (2013–2017)¹. Trg ima dober trgovinski potencial, zlasti za male kmete v regijah, kjer obstaja veliko lokalno povpraševanje po izvlečkih začimb in zelišč.

Ključna dejavnika, ki vodita k rasti trgov zeliščnih izvlečkov, sta povečana razpoložljivost mednarodne kulinarike v večjih gospodarstvih ter potreba po **visokokakovostnih in trajnostno pridobljenih** zeliščih v skladu z določenimi standardi pridelave in trajnosti. Trg z zelišči na splošno predstavlja tržno nišo v kmetijskem sektorju, kjer imajo majhna podjetja dolgo tradicijo, vendar niso dovolj inovativna in imajo še veliko neizkoriščenih potencialov.

ANALIZA IN »ODKRITI« POTENCIALI VREDNOSTNE VERIGE ZELIŠČ

- **Novi trendi in dobre priložnosti za razvoj novih poslovnih modelov** se nanašajo na možnosti dobavljanja posebnih sort, osredotočanja na značilnosti izdelka (npr. boljša barva in okus), prilagajanja željam kupcev in pridelovanja trajnostnih izdelkov (npr. organski izdelki, izdelki pravične trgovine);
- **Novi izdelki in postopki**, ki bi lahko ponujali nove poslovne priložnosti, so povezani z možnostmi uporabe stranskih izdelkov, pridobljenih med žetvijo ali proizvodnim postopkom (na primer ostanke zelišč v postopku destilacije olja) v kozmetičnem in prehranskem sektorju, uporabo rastlinskih derivatov kot sestavin naravnih herbicidov in fungicidov ali izkoriščanjem novih zelišč za neposredno človeško prehrano;
- Trg zelišč bi lahko podprla vrsta dejavnosti, kot so **skupne smernice kakovosti, ki jih določijo proizvajalci in predelovalci**, za zagotavljanje visokokakovostnega standarda alpskih zelišč, več sodelovanja z regionalnimi organizacijami, krovnimi blagovnimi znamkami in drugimi pomembnimi tržnimi udeleženci za izboljšanje nadregionalnega trženja, podpiranje komunikacije med udeleženci na trgu z namenom prepoznavanja regijsko specifičnih potencialov za inovacije in možnosti za njihovo skupno izvajanje ter vključevanje strojnih proizvajalcev (kombajnov, sejalnikov, predelovalnih strojev) za pridobivanje informacij o novih tehnoloških standardih in možnostih njihovega izvajanja.

IDEJE ZA EKOLOŠKO INOVATIVNE IZDELKE IN RAZVOJ POSLOVNEGA MODELA

Skupina AlpBioEco je skupaj z malimi in srednjimi podjetji, organizacijami grozdov, akademskimi in družbenimi akterji izvedla medpanožne odprte inovacijske delavnice, na podlagi katerih so oblikovali nove ekološko inovativne poslovne modele, da bi pospešili kolektivno učenje in spodbudili ustvarjanje vrednosti.

ZELIŠČA

- Užitni okraski iz zelišč
- Embalaža iz obnovljivih zelišč
- Revegetacija s semeni alpskega sena
- Herbicid iz koprive
- Zeliščna dudu za dojenčke
- Zeliščni dodatki za živali
- Pesticidi iz zelišč

Foto: Nahaufnahme eines frischen Kräuterbuches, © marcin jucha

¹Vir: CBI, informacije o trgu, začimbah in zeliščih: <https://www.cbi.eu/market-information/spices-herbs>

IZBIRA POSLOVNIH MODELOV IN PREIZKUSNA FAZA

Partnerji projekta AlpBioEco so za nadaljnji razvoj in preizkušanje izbrali dva poslovna modela iz vrednostne verige zelišč: »zeliščna duda« in »revegetacija s semeni alpskega sena«. Modela sta bila izbrana v skladu z več merili, kot so stopnja novosti, trajnost, izvedljivost in tržna privlačnost. Izbrana poslovna modela so podrobno preverili in potrdili strokovnjaki na več regionalnih delavnicah v fokusnih skupinah ter s poslovnimi obiski lokalnih podjetij in organizacij.

»**Zeliščna duda**« je duda za dojenčke iz ekološkega kavčuka. Duda vsebuje poseben zeliščni nastavek z alpskimi zeliščnimi tekočinami (tj. hidrolati) in se lahko uporablja za zdravljenje najpogostejših motenj v zgodnjem otroštvu (kot so zobobol, kolika, nespečnost, kožne bolezni idr.). Zeliščna duda je popolnoma inovativen izdelek: tradicionalna duda je bila pomiritven in tolažilni pripomoček za dojenčke, vendar se duda v tem primeru uporablja za zdravljenje bolečin na povsem naraven način z uporabo zelišč kot surovine. Ta izdelek je mogoče proizvajati v vseh regijah in omogoča spodbujanje majhnih gospodarstev.

»**Revegetacija s semeni alpskega sena**« se nanaša na nov sistem obnove vegetacije, ki uporablja seme neposredno s travnikov (grobih pašnikov). S posebnim strojem je mogoče semena cvetnih glav pobrati vsaka tri leta. Preostali del travnika ostane nespremenjen ter ga lahko kmet pokosi in na njem goji brez sprememb. Pobrana semena posušijo, zapakirajo in shranijo, nato pa jih lahko uporabijo za obcestno zasaditev, zelene strehe ali renaturiranje območij po gradnji. Prednost tega semena je v dobri prilagodljivosti podnebnim razmeram in lokaciji v primerjavi z uvoženimi semeni iz tujine.

RAZVOJ SMERNIC POLITIKE IN PRENOSA

V končnem delu projekta AlpBioEco so v delovnem paketu »T4 – Priprava politike prenosa« rezultati projekta preneseni v smernice za izvajanje poslovnih modelov in izboljšanje okvirnih pogojev za biogospodarstvo in inovacije. Za doseganje tega cilja so bili za vsako projektno regijo ustanovljeni regionalni svetovalni odbori, sestavljeni iz regionalnih predstavnikov gospodarstva, znanosti, civilne družbe in politike, ki so se osredotočili na en poslovni model. Skupaj z regionalnimi svetovalnimi odbori so bile razvite smernice za izvajanje regionalnih politik. Te smernice predstavljajo prednosti in slabosti projektnih regij glede izbranega poslovnega modela. Poleg tega vključujejo gospodarska priporočila in priporočila za politike, ki spodbujajo izvajanje poslovnega modela v posamezni regiji. V ta namen je bilo izvedenih več delavnic, kjer so udeleženci s spletnimi orodji za sodelovanje uporabljali ustvarjalne in analitične metode.

Za spodbujanje izvajanja razvitih ekološko inovativnih poslovnih modelov v drugih regijah ali državah zunaj Avstrije, Italije, Francije, Nemčije in Slovenije je skupina AlpBioEco izvedla mednarodno srečanje s predstavniki vseh regionalnih svetovalnih odborov ter razvila medregionalne in mednarodne smernice prenosa. Te smernice predstavljajo priporočila o tem, kako lahko projektni partnerji sodelujejo na nadregionalni ravni, in tudi o tem, kako lahko poslovne modele prenesejo v druge alpske regije ali države.

Projektni partnerji, ki sodelujejo v vrednostni verigi zelišč:

EUROPEAN UNION

www.sigmaringen.de

www.itkam.org

eng.gzs.si

www.walgau-wunder.at

→ Za več informacij o naših projektnih dejavnostih in rezultatih obiščite spletno stran projekta:

<https://www.alpine-space.eu/projects/alpbioeco/si/home>

→ Za več podrobnih informacij o ekološko inovativnih poslovnih modelih zeliščne dude in semen alpskega sena lahko preberete v naši brošuri dobrih poslovnih praks: <https://www.alpine-space.eu/projects/alpbioeco/si/activities-results/main-activities-results/validation-bms>

KONTAKT OSEBA

Anna Bäuerle
Project Coordinator "AlpBioEco"
City of Sigmaringen

Address:
InnoCamp Sigmaringen
Marie-Curie-Str. 20 · D-72488 Sigmaringen

Tel: +49 75 71 / 9 27 92 72
Email: alpbioeco@sigmaringen.de
www.sigmaringen.de